

สรุปผล

การประชุมติดตามความคืบหน้าการเจรจา RCEP

วันพุธที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องบรรณิตรีไชยากร ชั้น ๔ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้จัดประชุมติดตามความคืบหน้าการเจรจาจัดทำความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ซึ่งเป็นความตกลงระหว่างอาเซียน ๑๐ ประเทศ และคู่เจรจา (AFPs) ๖ ประเทศ (ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น อินเดีย เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์) โดยมีนายรณรงค์ พูลพิพัฒน์ รองอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาการพาณิชย์ เป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม (รายชื่อตามเอกสารแนบ) และมีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

วาระที่ ๑: เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน แจ้งว่า การประชุมครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อติดตามความคืบหน้าการเจรจา RCEP โดยที่ผ่านมาได้มีการประชุมคณะกรรมการเจรจาจัดทำความตกลง RCEP (RCEP-TNC) ครั้งที่ ๒๕ เมื่อวันที่ ๑๙ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ เมืองบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และการประชุมรัฐมนตรี RCEP สมัยพิเศษ ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา อีกทั้งเพื่อที่จะจัดเตรียมท่าทีไทยสำหรับการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ ๒๕ (๒๕th AEM Retreat) ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ณ จังหวัดภูเก็ต และการประชุม RCEP-TNC สมัยพิเศษ ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๒๓-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงเทพฯ ซึ่งจะรวมการประชุมของคณะทำงาน/คณะทำงานกลุ่มย่อย/คณะทำงานเฉพาะกิจ ได้แก่ การค้าสินค้า การลงทุน ทรัพย์สินทางปัญญา การเงิน โทรคมนาคม กฎถิ่นกำเนิดสินค้า และกฎถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้า (PSR) ด้วย

ประธาน แจ้งเพิ่มเติมว่า รัฐบาลมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะผลักดันให้การเจรจาหาข้อสรุปให้ได้ภายในปีนี้ตามที่ผู้นำได้ประกาศไว้ โดยไทยจะถือโอกาสที่เป็นประธานอาเซียนเร่งขับเคลื่อนการเจรจาอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุข้อตกลงทั้งหมด และขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดร่วมกันขับเคลื่อนการเจรจาให้มีข้อสรุปโดยเร็ว โดยในการประชุม AEM Retreat จะผลักดันให้มีการหารือประเด็นที่อาเซียนยังไม่มีท่าทีร่วมกัน เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีที่ชัดเจนในการต่อรองกับประเทศคู่เจรจาให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับอาเซียน จึงขอสอบถาม แต่ละคณะทำงานถึงประเด็นที่อาเซียนยังไม่สามารถหาท่าทีร่วมกันที่ควรจะยกขึ้นเพื่อขอแนวทางการเจรจาจากที่ประชุม AEM Retreat ในช่วงเดือนเมษายนที่จะถึงนี้ด้วย

วาระที่ ๒: เรื่องเพื่อทราบ/เพื่อพิจารณา

๑. ภาพรวม

ฝ่ายเลขานุการ (สำนักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน) รายงานผลการประชุมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ที่ประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ ๒๕ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ เมืองบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้มีการหารือสถานะล่าสุดของการเปิดตลาดสินค้า บริการ และการลงทุน และประเมินความพึงพอใจในข้อเสนอเปิดตลาดของสมาชิกที่มีต่อกันพบว่า บางประเทศยังไม่พอใจกับข้อเสนอเปิดตลาดระหว่างกันและเห็นว่าต้องมีการเจรจาต่อเนื่อง ที่ประชุมจึงเห็นพ้องให้สมาชิกเพิ่มความพยายามในการหารือสองฝ่ายเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ยอมรับได้ โดยให้มีการยื่นปรับปรุงข้อเสนอเปิดตลาดครั้งต่อไป ในวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ และเห็นชอบให้เสนอร่างแผนการทำงานในปี ๒๕๖๒ (RCEP Work Plan for ๒๐๑๙) พร้อม

กำหนดเป้าหมายผลสำเร็จของการประชุมแต่ละรอบ ซึ่งเป็นเอกสารที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ ตามผลการเจรจา (Living Document) ในการประชุมรัฐมนตรี RCEP สมัยพิเศษ ครั้งที่ ๗ ในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา

๒. ผลการประชุมรัฐมนตรี RCEP สมัยพิเศษ ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ เมืองเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา รัฐมนตรีได้รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการเจรจาจัดทำความตกลง RCEP ครั้งที่ ๒๕ และได้ให้ความเห็นชอบแผนการทำงานในปี ๒๕๖๒ (RCEP Work Plan for ๒๐๑๙) ที่ระบุเป้าหมายผลสำเร็จของการประชุมแต่ละรอบ (Living Document) โดยรัฐมนตรีทุกประเทศยืนยันที่จะให้มีการสรุปผลการเจรจาทั้งหมดภายในปี ๒๕๖๒ ตามที่ผู้นำได้ประกาศไว้ในการประชุมผู้นำ RCEP ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ในขณะที่ออสเตรเลีย อินเดีย และญี่ปุ่น แจ้งว่าในช่วงที่มีการเลือกตั้งจะยังไม่สามารถพิจารณาประเด็นที่ต้องการการตัดสินใจทางการเมือง แต่พร้อมที่จะให้การสนับสนุนการเจรจาในประเด็นทางเทคนิค นอกจากนี้ รัฐมนตรีได้มอบแนวทางผลักดันการเจรจาเปิดตลาด โดยขอให้เพิ่มความเข้มข้นในการหารือสองฝ่ายทั้งในและระหว่างรอบการประชุมเพื่อหาข้อสรุปที่พึงพอใจร่วมกันโดยเร็ว ในส่วนของการเจรจาด้านกฎเกณฑ์ ขอให้ประเทศสมาชิกพยายามเพิ่มความยืดหยุ่นในการเจรจาและนำเสนอแนวทางออกสำหรับประเด็นติดขัด ไทยในฐานะประธานการประชุมแจ้งว่า รัฐบาลไทยพร้อมให้การสนับสนุนการเจรจาอย่างต่อเนื่องแม้ว่าจะมีรัฐบาลชุดใหม่เข้ามา โดยไทยและสำนักเลขาธิการอาเซียนพร้อมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเพิ่มเติมในทุกระดับหากมีความจำเป็น เพื่อให้การเจรจาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

๒. การค้าสินค้า

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักการค้าสินค้า) รายงานผลการประชุมคณะทำงานด้านการค้าสินค้า ครั้งที่ ๒๕ ว่าที่ประชุมได้ร่วมกันประเมินระดับความพอใจการเปิดตลาดของสมาชิก โดยไทยสามารถสรุปผลการเจรจาเปิดตลาดในส่วนของกรยกเลิกภาษี (tariff elimination) ที่จะนำมายกเลิกภาษีกับประเทศคู่เจรจาได้จำนวนหนึ่ง ยังคงเหลือมีประเด็นติดค้างกับบางประเทศ เช่น อินเดีย ญี่ปุ่น ทั้งนี้ ประเทศคู่เจรจา (AFPs) ๓ ประเทศ (อินเดีย ญี่ปุ่น และนิวซีแลนด์) ได้ทำการประเมินให้ไทยเป็นสีเขียว ซึ่งหมายความว่า ยังไม่พอใจกับข้อเสนอเปิดตลาดของไทย จากการหารือทวิภาคีกับอินเดียแจ้งว่าอยากให้ไทยปรับสัดส่วนของสินค้าที่นำมาปลดภาษีให้เท่ากับสินค้าที่อินเดียให้กับอาเซียน ขณะเดียวกันไทยมองว่า อินเดียยังคงมีปัญหาที่ทำให้ไทยไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างเต็มที่ และเรียกร้องให้อินเดียปรับปรุงในส่วนนี้ เช่น การยกเลิกภาษีภายใน ๒๕ ปี ซึ่งไทยขอให้อินเดียปรับปรุงข้อเสนอการเปิดตลาดโดยยกเลิกภาษีเร็วขึ้น ในส่วนของการหารือทวิภาคีกับญี่ปุ่น ไทยได้ยื่นรายการเรียกร้องสำคัญจำนวน ๓๐ รายการ ซึ่งญี่ปุ่นมีท่าทีไม่ตอบสนองข้อเรียกร้องดังกล่าวและเรียกร้องให้ไทยเพิ่มรายการสินค้าที่เคย deviate ญี่ปุ่นกลับคืนมา เช่น ชิ้นส่วนยานยนต์ โดยไทยแจ้งว่าหากญี่ปุ่นตอบสนองข้อเรียกร้องของไทย ไทยก็พร้อมพิจารณายกเลิกการใช้ deviate กับญี่ปุ่น ซึ่งไทยและญี่ปุ่นพยายามหารือเพื่อหา Landing Zone สำหรับการเจรจาเปิดตลาดระหว่างกันต่อไป ในส่วนของการหารือทวิภาคีกับนิวซีแลนด์ ซึ่งมองว่าข้อเสนอของไทยครอบคลุมมูลค่าการค้าจากนิวซีแลนด์ในระดับต่ำและไม่ครอบคลุมสินค้าส่งออกสำคัญ เช่น เนื้อสัตว์ นม ทั้งนี้ ไทยและนิวซีแลนด์จะต้องหารือความเป็นไปได้ในการปรับปรุงข้อเสนอต่อไป นอกจากนี้ ในส่วนของสินค้าที่นำมาลดภาษี (Tariff Reduction) ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ Tariff elimination มากกว่า อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ไทยจะพยายามผลักดันให้มีการหารือรูปแบบการลดภาษีของสินค้าที่จะนำมาลดภาษีต่อไป

สำหรับการหารือร่างข้อบทว่าด้วยการค้าสินค้า (text) สามารถเห็นชอบร่วมกันได้ ๓ ข้อบท ได้แก่ ๑) Article on Goods in Transit ๒) Article on Temporary Admission of Goods ๓) Article on Fees and Formalities Connected with Importation and Exportation ทำให้ปัจจุบันมีร่างข้อบทที่สามารถ

เห็นชอบร่วมกันได้ ๑๑ ข้อบท จากทั้งหมด ๑๙ ข้อบท ในส่วนของมาตรการที่ไม่มีภาษี (Non-tariff Measures: NTMs) ยังไม่สามารถหาข้อสรุปร่วมกันได้

ประธาน แจ้งว่า ขณะนี้ประเทศสมาชิกอยู่ระหว่างปรับปรุงข้อเสนอการเปิดตลาดระหว่างกัน หากญี่ปุ่นไม่ปรับปรุงข้อเสนอ ไทยก็จะไม่ปรับเช่นกัน โดยญี่ปุ่นนำเรื่องการเปิดตลาดไปโยงกับเรื่องอื่นๆ อาทิ การแข่งขัน การลงทุน และบางประเด็นในบทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไทยและอาเซียนไม่นำหลายเรื่องมาโยงเพื่อเป็นการต่อรองกับประเทศคู่ค้า จึงอยากให้ทุกกลุ่มมีความเข้าใจตรงกันว่า อาเซียนได้แสดงความยืดหยุ่นต่อการเจรจาอย่างเต็มที่แล้ว ซึ่งประเทศคู่เจรจาจะต้องแสดงความยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองข้อเรียกร้องของไทยและอาเซียนด้วย อย่างไรก็ตาม ไทยจะเตรียมปรับปรุงข้อเสนอการเปิดตลาดสินค้า บริการ และการลงทุน และอาจจะพิจารณายื่นข้อเสนอดังกล่าวภายใน ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กลุ่มชิ้นส่วนยานยนต์) แจ้งว่า ปัจจุบันเริ่มมีเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์พลังงานเซลล์เชื้อเพลิง (Fuel Cell Vehicle: FCV) แล้ว แต่ยังไม่มีพิกัดสินค้าของรถดังกล่าวเป็นการเฉพาะ โดยอาจจะรวมอยู่ที่พิกัด ๘๗๐๓.๙๐ ดังนั้น เพื่อให้การเปิดตลาดของรถ FCV มีประเด็นเหมือนรถไฟฟ้าในกรอบอาเซียน-จีน จึงขอสอบถามว่า จะเป็นไปได้หรือไม่ หากจะมีพิกัดของรถ FCV แยกออกมา

ฝ่ายเลขานุการ (สำนักการค้าสินค้า) แจ้งว่า จะไม่นำพิกัด ๘๗๐๓.๙๐ ซึ่งเป็นพิกัดอื่นๆ มาลดภาษี ยกเว้นว่าอยากจะให้มีการเปิดในบางรายการเท่านั้น เนื่องจากมูลค่าการค้าของสินค้านั้นยังไม่สูงและแนวโน้มเป็นสินค้าในอนาคตทำให้รถ FCV ถูกจัดอยู่ในพิกัด ๘๗๐๓.๙๐ โดยที่ผ่านมารถยนต์ในกรอบอาเซียน-จีน แบ่งเป็นรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยน้ำมันดีเซล เบนซิน และอื่นๆ พอมารถยนต์ไฟฟ้าเกิดขึ้นก็นำมาบรรจุในพิกัด ๘๗๐๓.๙๐ ทำให้อัตราภาษีของสินค้านี้กลายเป็น ๐% ด้วย อย่างไรก็ตาม ในกรอบ RCEP ยังไม่มีการผูกพันพิกัด ๘๗๐๓.๙๐ ไว้

ประธาน แจ้งเพิ่มเติมว่า การเจรจาเปิดตลาดที่ครอบคลุมสินค้าน้อยละ ๑๐๐ ก็จะไม่มีสินค้าตัวใดที่จะสามารถได้รับการยกเว้น ซึ่งการเจรจาเปิดตลาดโดยยกเลิกภาษีสินค้าใน RCEP อยู่ที่ร้อยละ ๙๒ ของรายการสินค้าทั้งหมดและให้มีการยกเลิกภาษีภายในระยะเวลา ๑๐-๑๕ ปี อย่างไรก็ตาม ภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมความพร้อมอย่างรอบด้าน เพื่อให้สามารถรองรับการเปิดเสรีการค้าในอนาคต โดยเฉพาะการเข้าเป็นสมาชิกความตกลง CPTPP ที่มีการเจรจาเปิดตลาดครอบคลุมถึงร้อยละ ๑๐๐ ทั้งนี้ ในการเจรจาคำนึงถึงผลประโยชน์และผลกระทบของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านด้วย

ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แจ้งเพิ่มเติมว่า ในการเจรจาความตกลง RCEP รายการสินค้าทุกพิกัดถูกบรรจุในตารางลดภาษี โดยอ้างอิงจาก HS ๒๐๑๒ ทั้งหมด ๙,๕๕๘ รายการ โดยพิกัด ๘๗๐๓.๙๐ ถูกจัดอยู่ในกลุ่มสินค้าที่ไม่นำมาลดภาษี (Exclusion List: EL) ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีมาตรการหรือเกี่ยวกับค่านิยามของ EL รวมถึงรูปแบบที่จะใช้ในการลดภาษี (Treatment) ซึ่งไม่ได้หมายความว่ารายการพิกัดสินค้าจะถูกยกออกจากตารางลดภาษี ในส่วนของการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้า (Cumulate) สินค้าที่อยู่ภายใต้ความตกลง RCEP ถือว่าสินค้าทุกพิกัดเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด (Originating) ของภูมิภาคนี้ ดังนั้น สินค้าทุกรายการจะถูกบรรจุภายใต้ความตกลง RCEP แต่รูปแบบที่จะใช้กับสินค้าจะขึ้นอยู่กับมาตรการหรือของประเทศสมาชิก

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กลุ่มเหล็ก) สอบถามว่า หากในอนาคตการเจรจาเสร็จสิ้นและความตกลงมีผลบังคับใช้ และมีสินค้าใหม่เกิดขึ้น การตีความสินค้ากับพิกัดนั้นจะถูกบรรจุอยู่ในพิกัดอื่นๆ โดยอัตโนมัติหรือไม่

ผู้แทนกรมศุลกากร แจ้งว่า ไม่เป็นไปโดยอัตโนมัติ เนื่องจากการกำหนดอัตราพิกัดศุลกากรเป็นไปตามองค์การศุลกากรโลก (World Custom Organization: WCO) ที่จะพิจารณาเรื่องปริมาณการนำเข้า-

ส่งออกของสินค้าในปีที่ผ่านมา รวมถึงความจำเป็นที่สินค้านั้นจะต้องอยู่พิกัดเดิมหรือไม่ ซึ่งโดยทั่วไปการกำหนดพิกัดศุลกากรจะมีเงื่อนไข ๕ ข้อ เช่น มูลค่าการส่งออกมากกว่า ๒๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ สินค้ามีความจำเป็นตามการร้องขอของประเทศสมาชิก เป็นต้น ดังนั้น ในกรณีที่สินค้าใหม่และเป็นสินค้าที่มีปริมาณการค้าสูง โดยมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นใน ๕ ปีข้างหน้า WCO ก็จะดำเนินการแตกพิกัดสินค้านั้นให้

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กลุ่มเหล็ก) สอบถามเพิ่มเติมว่า ในกรณีของรถไฟฟ้า ปัจจุบันมีปริมาณการนำเข้า-ส่งออกไม่มาก ดังนั้น จึงไม่ควรตีความให้อยู่ในพิกัดอื่นๆ หรือไม่

ผู้แทนกรมศุลกากร แจ้งว่า รถไฟฟ้าอยู่ในพิกัดอื่นๆ รวมทั้งในการเจรจาพิกัด HS ๒๐๒๒ ก็ยังไม่มีพิกัดของรถไฟฟ้าเป็นการเฉพาะ เนื่องจากปริมาณการซื้อขายยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สอบถามว่า หากในอนาคตมีการเปลี่ยนแปลงพิกัดสินค้ากลไก Ratchet^๑ จะมีผลบังคับใช้เลยหรือไม่

ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แจ้งว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนพิกัดศุลกากรทุก ๕ ปี นับเป็นประสบการณ์ของทีมเจรจาที่ได้ความตกลงการค้าเสรีฉบับใหม่รวมทั้ง RCEP ประเทศสมาชิกได้มีการเสนอให้บรรจุข้อบทเรื่อง HS Transposition ในข้อบทการค้าสินค้าและกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ว่าในการเปลี่ยนพิกัดศุลกากรจะต้องไม่บั่นทอนสิทธิเดิมที่เคยผูกพันไว้ ซึ่งคณะทำงานการค้าสินค้าภายใต้ RCEP มีมติยอมรับเรื่องดังกล่าวให้บรรจุอยู่ในร่างข้อบทการค้าสินค้าแล้ว กล่าวโดยสรุป หากมีสิ่งใดเกิดขึ้นในอนาคตจะต้องคงที่ให้อยู่เดิมไว้ และจะต้องพิจารณากระบวนการที่ใช้กับสิ่งนั้นต่อไป

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กลุ่มปิโตรเคมี) สอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการปรับปรุงข้อเสนอเปิดตลาดระหว่างไทยกับอินเดีย

ประธาน แจ้งว่า ไทยและอินเดียต้องเจรจากันต่อไป เนื่องจากทั้งไทยและอินเดียยังไม่พอใจข้อเสนอเปิดตลาดระหว่างกัน

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักการค้าสินค้า) แจ้งเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันข้อเสนอของอินเดียมีการลดภาษีสินค้าปิโตรเคมีและพลาสติกภายในระยะเวลา ๒๕ ปี ซึ่งไทยได้มีการเจรจาขอให้อินเดียปรับระยะเวลาลดภาษีให้เร็วขึ้น และขอให้เพิ่มสินค้าในกลุ่มปิโตรเคมีด้วย

ประธาน แจ้งว่า การเจรจากับอินเดียใน RCEP ถือว่า ไทยได้รับข้อเสนอที่ดีกว่าอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม เนื่องจากอินเดียเปิดตลาดสินค้ากลุ่มปิโตรเคมีให้กับไทยซึ่งเป็นสินค้าที่อินเดียไม่เคยเปิดตลาดให้ไทยมาก่อน

๓. กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

ผู้แทนกรมศุลกากร รายงานผลการประชุมของคณะทำงานย่อยด้านกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ครั้งที่ ๒๓ ว่า สามารถหาข้อสรุปเพิ่มเติมอีก ๑ ข้อบท คือ ข้อบทที่ ๖ การสะสมถิ่นกำเนิดสินค้า (Cumulation) โดยจะใช้การสะสมที่ไทยใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ จะต้องได้ถิ่นกำเนิดสินค้าก่อนจึงจะนำมาสะสมถิ่นกำเนิดในอีกประเทศหนึ่งเพื่อทำการผลิตสินค้าต่อไปได้ โดยมีเงื่อนไขว่าหลังจากประเทศสมาชิก ๑๖ ประเทศมีผลบังคับใช้แล้ว จึงจะมีการหารือเกี่ยวกับการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าแบบ Full Cumulation ให้แล้วเสร็จภายใน ๕ ปี ดังนั้น ข้อสรุปของการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้า Full Cumulation ในกรอบ RCEP ๑% ไม่สามารถนำมาสะสมได้ในส่วนของข้อบทอื่นๆ ยังคงอยู่ระหว่างการเจรจา นอกจากนี้ ในส่วนของการพิจารณาถิ่นกำเนิดสินค้าสำหรับสินค้าที่มีการเปิดตลาดที่แตกต่างกัน (Country of Origin for Tariff Differential) เนื่องจากการนำเข้าจากประเทศสมาชิกแต่ละประเทศอาจจะทำให้มีการลดภาษีต่างกัน ซึ่งที่ประชุมมีมติร่วมกันว่า สินค้าที่มี

^๑ Ratchet หมายถึง การผูกพันการเปิดเสรี ณ ระดับกฎหมายปัจจุบันและจะผูกพันการเปิดเสรีให้สูงขึ้นโดยอัตโนมัติหากกฎหมายภายใต้การปรับปรุงแก้ไขให้เสรีมากยิ่งขึ้น

Tariff Differential ควรผ่านเกณฑ์กระบวนการผลิตอย่างง่าย (minimal operations) เป็นอย่างน้อยเพื่อป้องกันการฉ้อฉลถิ่นกำเนิดสินค้า และเพื่อให้ทราบถึงเมืองที่กำเนิดสินค้านั้นอย่างแท้จริง

ในส่วนของข้อบทกฏว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ที่ประชุมได้หารือแนวทางในการเร่งหาข้อสรุปเกี่ยวกับข้อบทคงค้าง ๓๐ ข้อบท จากทั้งหมด ๔๐ ข้อบท โดยข้อบทครึ่งหนึ่งจะเกี่ยวกับกฏว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า และอีกครึ่งหนึ่งจะเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติของการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า พิธีการนำเข้าและส่งออก ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันที่จะจัดตั้งกลุ่มย่อยขึ้นมา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพิธีการศุลกากร การออกพอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวกับการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าได้หารือร่วมกันเพื่อให้ได้ข้อสรุปโดยเร็ว ซึ่งจะนำไปสู่การสรุปผลการเจรจาตามที่ได้ตั้งเป้าไว้ โดยจะเริ่มหารือในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒

สำหรับการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจด้านกฏถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้า (PSR) ขณะนี้สามารถตกลงกันได้ ๓,๐๕๓ รายการ จากทั้งหมด ๕,๒๐๕ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๖๖ ของรายการสินค้าทั้งหมด อย่างไรก็ตาม กลุ่มย่อยด้านกฏว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าจะมีการประชุมครั้งถัดไปในวันที่ ๒๘ มีนาคม - ๓ เมษายน ๒๕๖๒ ณ กรุงเทพฯ

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักการค้าสินค้า) แจ้งเพิ่มเติมว่า ที่ประชุมรอบบาทสี่ได้หารือกฏถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้า มีความคืบหน้าร่วมกันเพิ่มขึ้น ๓๑๔ รายการ ซึ่งครอบคลุมสินค้าเกษตรและสินแร่เพียง ๑๐๐ รายการ นอกนั้นเป็นรายการสินค้าเดิมที่ประเทศสมาชิกขอกลับไปที่หารือจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา และนำมาแจ้งยืนยันท่าทีในการประชุมครั้งนี้ รวมทั้งขณะนี้อาเซียนยังไม่สามารถตกลง PSR ประมาณ ๓๑๖ รายการได้ เช่น สิ่งทอ เคมี ประมง ถั่ว และทองแดง ทำให้อาเซียนยังไม่สามารถหารือท่าทีสินค้านี้กับประเทศคู่เจรจาได้

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กลุ่มสิ่งทอ) สอบถามความคืบหน้าการหารือตามมติของสมาพันธ์สิ่งทออาเซียน (ASEAN Federation of Textiles Industries: AFTEX)^๒ ในการเสนอเกณฑ์แหล่งกำเนิดสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกรอบ RCEP คือ Fabric Forward Rules^๓

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักการค้าสินค้า) แจ้งว่า ฝ่ายเลขาฯ ได้เวียนความเห็นให้อาเซียนทราบ และขอให้อาเซียนยึดท่าทีเอกชนเป็น Landing Zone แต่อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์เห็นว่าท่าทีดังกล่าวยังไม่สะท้อนความเห็นผู้แทนของทุกสมาคม และสมาคมมีจำนวนสมาชิกที่ไม่ครอบคลุมทุกประเทศ จึงไม่สามารถยอมรับได้ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขาฯ เห็นว่า ภาครัฐของแต่ละประเทศสมาชิกมีความเข้าใจที่แตกต่างกันและจะต้องมีการหารือและผลักดันต่อไป

ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ชี้แจงเพิ่มเติมว่า หลักเกณฑ์ ROO ของสินค้ากลุ่มสิ่งทอ แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ : กลุ่มประเทศที่เสนอการเปลี่ยนแปลงพิกัดในระดับ ๒ หลัก (Change of Chapter: CC) หรือการเปลี่ยนแปลงพิกัดในระดับ ๖ หลัก (Change of Tariff Subheading: CTSH) กลุ่มที่ ๒ : กลุ่มประเทศที่เสนอ CC with exception หรือ การยกเว้นภาษีของสินค้าที่เป็นวัตถุดิบต้นทาง ซึ่งวัตถุดิบที่นำมาผลิตต้องนำมาจาก ๑๖ ประเทศเท่านั้น กลุ่มที่ ๓ : กลุ่มประเทศที่เสนอ Process Rules โดยที่ผ่านมาอาเซียน ๑๐ ประเทศได้มีการหารือและมีความเห็นว่า การเขียน PSR ต้องมีความเข้าใจกระบวนการผลิตสำหรับสินค้ากลุ่มผ้า ซึ่งมีกระบวนการผลิต คือ กระบวนการถัก หรือทอ ซึ่งจะเปลี่ยนที่พิกัด ๒ หลัก จะมีการยกเว้นหรือไม่อย่างไร ต้องพิจารณาอีกครั้ง สำหรับไทย มองว่า การเขียน CC เป็นการนำวัตถุดิบมาผ่านการแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation: ST) ซึ่งที่ประชุม AFTEX เสนอเป็น Fabric forward เช่นเดียวกับออสเตเรีย แต่ออสเตเรียมองว่า Fabric Forward คือ กระบวนการย้อม ไม่ใช่ถักหรือทอ ดังนั้น จะต้องหาข้อสรุปว่า สินค้ากลุ่มนี้จะใช้กระบวนการผลิตอะไรเป็นหลัก เพื่อสร้างความเข้าใจที่

^๒ AFTEX เป็นการรวมกลุ่มกันของผู้ประกอบการสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของสมาชิกอาเซียน ๙ ประเทศ (ยกเว้นบรูไน)

^๓ เกณฑ์ Fabric Forward Rules กำหนดให้ต้องใช้ผ้าผืน (fabric) ที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศภาคี RCEP ในการผลิตสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ตรงกันระหว่างประเทศสมาชิก และขอสอบถามผู้แทนสภาอุตสาหกรรมว่า Fabric Forward ที่ AFTEX เสนอเป็น กระบวนการ ทอ หรือย้อม

ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กลุ่มสิ่งทอ) ชี้แจงว่า ตามหลักการ Fabric Forward หมายถึง กระบวนการทอ ทอ ในส่วนของการฟอกและย้อมเป็นการปรุงแต่งเพิ่มเติมให้เหมาะกับการใช้งาน ซึ่งส่งผลให้เปลี่ยนแปลงพิกัดหลักที่ ๘ และ ๙ ด้วย และสามารถสะสมได้ในประเทศสมาชิก ทั้งนี้ สภาอุตสาหกรรมจะนำไปหารือกับประเทศสมาชิกใน AFTEX เพื่อที่สมาชิกจะได้ไปสร้างความเข้าใจกับภาครัฐของประเทศสมาชิกต่อไป

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักการค้าสินค้า) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการประชุมที่บาทเลียยังมีความเข้าใจที่แตกต่างกัน เกี่ยวกับข้อยกเว้น (Exception) ซึ่งถือเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่ควรแก้ไขเพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน

ประธาน สอบถามเกี่ยวกับท่าทีของประเทศคู่เจรจา ๖ ประเทศ

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักการค้าสินค้า) แจ้งว่า ขณะนี้ท่าทีของประเทศคู่เจรจา ๖ ประเทศเป็นท่าทีเดียวกันแล้ว สำหรับสมาชิก RCEP ๑๖ ประเทศ ยกเว้นอินโดนีเซียที่ยังคงมีท่าทีแตกต่างจากสมาชิก ๑๕ ประเทศ และยังไม่ปรับท่าที

ประธาน แจ้งว่า ประเด็นนี้ควรจะเสนอให้รัฐมนตรีพิจารณาหารือร่วมกับรัฐมนตรีอินโดนีเซียในการประชุม AEM Retreat ที่จะถึงนี้

๔. การเยียวยาทางการค้า

ผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศ ชี้แจงว่า ผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศที่เข้าร่วมการประชุมคณะทำงานย่อยด้านมาตรการเยียวยาทางการค้า (SWG-TR) ครั้งที่ ๖ ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ได้ จึงขอรายงานผลการประชุมเบื้องต้นว่า ที่ประชุมไม่สามารถหาสรุปข้อบทเพิ่มเติมทั้งในส่วนของมาตรการปกป้อง (RCEP Safeguard Measures) และมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน (AD/CVD)

ผู้แทนกลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน (FTA Watch) สอบถามว่า ในส่วนของการเปิดเสรีสินค้าเกษตร ได้มีการเสนอ Safeguard ไต่บ้างที่สามารถดำเนินการได้จริง

ผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศ แจ้งว่า ขอรับเรื่องดังกล่าวและจะให้ข้อมูลภายหลัง

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักการค้าสินค้า) ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า หลักการ Safeguard ในความตกลง RCEP จะอ้างอิงกับ Safeguard ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) โดยแนวทางการใช้ Safeguard ของกรมการค้าต่างประเทศ จะต้องมียุทธศาสตร์ภายในประเทศมาขึ้นพ้อง และมีการพิจารณาสัดส่วนของอุตสาหกรรมดังกล่าวกับอุตสาหกรรมทั้งหมด ทั้งนี้ ปัญหาของเกษตรกรไทย คือ ขาดการรวมตัวของกลุ่มที่จะยื่นฟ้องตามกระบวนการ

ผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า กรมการค้าต่างประเทศซึ่งรับผิดชอบเรื่อง Safeguard AD/CVD มีคณะทำงานด้านมาตรการปกป้องและมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด ซึ่งมีผู้บริหารกระทรวงพาณิชย์ทำหน้าที่พิจารณาสินค้าว่าควรใช้มาตรการใด สำหรับสินค้าที่ไทยใช้มาตรการ Safeguard มี ๓ ประเภท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าเหล็ก

๕) การค้าบริการ

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน) รายงานผลการประชุมคณะทำงานด้านการค้าบริการ (WGTIS) ครั้งที่ ๒๕ ว่า ปัจจุบันสามารถตกลงกันได้ ๑๕ ข้อบท จากทั้งหมด ๒๖ ข้อบท โดยยังมีประเด็นติดขัดในเรื่องขอบเขตของบริการการค้าบริการ การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) การที่ประเทศสมาชิกจัดทำรายการขัดกับพันธกรณีของการเข้าสู่ตลาดและการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (Transparency List) รวมถึงรายละเอียดของขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านการจัดทำข้อมูลจาก Positive List

Approach (PLA) เป็น Negative List Approach (NLA) ในอนาคต สำหรับการหารือร่างภาคผนวกบริการวิชาชีพยังไม่สามารถหาข้อสรุปข้อบทยใดได้ ในขณะที่การหารือร่างบทการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา ในภาพรวมประเทศสมาชิกยังคงทำที่เดิม โดยมีประเด็นติดขัด ได้แก่ ขอบเขตของบทการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาประเภทของบุคคลธรรมดา การระบุข้อพิพาท รวมถึงการจัดทำ RCEP Business Travel Card ที่อินเดียผลักดัน

ในส่วนของการหารือเปิดเสรีบริการ จะครอบคลุมการเปิดตลาดของบุคคลธรรมดาด้วย ทั้งนี้ ระหว่างการประชุม RCEP Summit ครั้งที่ ๒ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ ไทยได้ยื่นข้อเสนอผูกพันเปิดตลาดบริการฉบับสุดท้าย (Final Offer) ซึ่งประเทศคู่เจรจาอาเซียน (AFPs) ส่วนมากแสดงความพึงพอใจข้อเสนอการเปิดตลาดของไทย ยกเว้นจีนและนิวซีแลนด์ที่ประเมินให้ไทยเป็นสีเหลือง ซึ่งหมายถึง อยู่ระหว่างการเจรจาทวิภาคี โดยมีความท้าทายที่สามารถจัดการและจะสำเร็จภายในปี ๒๕๖๒ ในขณะที่อินเดียประเมินความพึงพอใจต่อไทยเป็นสีส้ม ซึ่งหมายถึง อยู่ระหว่างการเจรจาที่มีความท้าทายสูงต่อการสรุปผลภายในปี ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ประเด็นที่นิวซีแลนด์ต้องการจากไทย คือ การเปิดตลาดบริการศึกษา โดยไทยได้หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเตรียมปรับข้อผูกพันที่จะเสนอให้นิวซีแลนด์ สำหรับประเด็นติดขัดของจีน คือ การที่ไทยแจ้งความจำนงค์ยื่นข้อผูกพันแบบ Negative List Approach (NLA) ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ หากไทยไม่สามารถจัดทำข้อผูกพันแบบ NLA ได้ทัน ไทยจะคงยื่นข้อผูกพันแบบ Positive List Approach (PLA) ตามเดิม สำหรับประเด็นของอินเดีย ไม่ทราบว่าคือประเด็นใด เนื่องจากช่วงการประชุมที่ผ่านมาไม่มีการหารือทวิภาคีระหว่างไทยกับอินเดีย

๖. สาขาบริการด้านการเงิน

ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง รายงานผลการประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยด้านบริการการเงิน (SWG-FIN) ครั้งที่ ๑๕ ว่า ที่ประชุมสามารถสรุปเพิ่มได้ ๔ ข้อบทย ได้แก่ ขอบเขต มาตรการกำกับดูแล องค์กรกำกับดูแลตนเอง และการหารือ โดยปัจจุบันสามารถหาข้อสรุปได้ทั้งหมด ๑๑ ข้อบทย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๘.๗๕

ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) รายงานเพิ่มเติมว่า คณะทำงานย่อยด้านบริการการเงินเป็นผู้แทนหลัก (Lead) ในการเจรจาเรื่องมาตรการเพื่อการรักษาดุลการชำระเงิน (Measures to Safeguard the Balance of Payment) ซึ่งสามารถสรุปได้ ๑๕ ย่อหน้า จากทั้งหมด ๑๙ ย่อหน้า โดยมีประเด็นคงค้าง ได้แก่ การที่เกาหลีไม่ให้ใช้มาตรการเกิน ๑ ปี ทั้งนี้ คาดว่าการประชุมรอบหน้าจะสามารถสรุป BOP Safeguards ได้ สำหรับประเด็นที่สามารถหาข้อสรุปได้และเกี่ยวข้องกับธปท. โดยตรง ได้แก่ Prudential Measure และ Scope ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ Safeguard รวมถึงเรื่อง Self-Regulatory Organizations สำหรับข้อบทยที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ทั้งหมด ได้แก่ New Financial Services ที่ออสเตรเลียและเกาหลีต้องการ โดยอาเซียนแจ้งทำที่ว่าจะขอรับคำนิยาม และ Article on New Financial Services แบบเดียวกับที่ปรากฏในความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: ATISA) และได้อธิบายให้ AFPs พิจารณาต่อไป สำหรับการหารือเรื่อง Transfers of Information ที่จีนมีข้อกังวลและต้องการให้มี recognition paragraph แต่อาเซียน อาทิ อินโดนีเซีย ไทย มีข้อกังวลต่อร่างข้อบทยดังกล่าวที่จะมีเนื้อหาตามความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN - Australia - New Zealand Free Trade Area: AANZFTA)

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้หารือเรื่องการระบุข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐ (Investor State Dispute Settlement: ISDS) ในประเด็นการฟ้องร้องเรื่อง Prudential Measure ที่จะต้องผ่านการกลั่นกรองโดย Regulators ก่อน การเจรจา ISDS ในคณะทำงานด้านการลงทุนไม่ค่อยคืบหน้า ทั้งนี้ ประเด็นดังกล่าวจะต้องขึ้นอยู่กับผลการเจรจาของคณะทำงานด้านการลงทุนด้วย สำหรับการจะบรรจุประเด็นดังกล่าวไว้ที่บทใดจะต้องมี

การหารือ Joint Session กับคณะทำงานด้านการลงทุนต่อไป อย่างไรก็ตามก็ดี จะมีการเจรจาครั้งต่อไปในการประชุมสมัยพิเศษ ณ กรุงเทพฯ และคาดว่าจะสามารถสรุปผลได้ในการประชุม RCEP-TNC ครั้งที่ ๒๖ ณ เมืองเมลเบิร์น

ผู้แทน FTA Watch สอบถามว่า ข้อกังวลของจีนที่กล่าวข้างต้นเป็นประเด็นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนของบริการด้านการเงินหรือไม่

ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ชี้แจงว่า ข้อกังวลของจีนที่กล่าวข้างต้นไม่ใช่ประเด็นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยจีนมีข้อกังวลเกี่ยวกับกฎหมาย Cyber Security ของจีนที่ให้อำนาจภาครัฐในการดูแลข้อมูลต่างๆ

๗. สาขาบริการด้านโทรคมนาคม

ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) รายงานผลการประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยด้านบริการโทรคมนาคม (SWG-TEL) ครั้งที่ ๑๖ ว่า ที่ประชุมสามารถสรุปเพิ่มได้ ๗ ข้อบท รวมเป็นสรุปได้ ๑๓ ข้อบท จากทั้งหมด ๒๓ ข้อบท โดยข้อบทที่สามารถสรุปเพิ่ม ได้แก่ ข้อบทที่ ๓ Approaches to Regulation ข้อบทที่ ๘ Resale ข้อบทที่ ๑๑ Co-location ข้อบทที่ ๑๒ Independent Telecommunications Regulation Body ข้อบทที่ ๑๔ Licensing ข้อบทที่ ๑๖ Transparency และ ข้อบทที่ ๒๓ International Mobile Roaming ทั้งนี้ ข้อบทที่สรุปแล้วคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๘ จากย่อนหน้าทั้งหมดของภาคผนวก สำหรับข้อบทที่ใกล้จะมีการเจรจาแล้วเสร็จมากกว่าร้อยละ ๖๐ จำนวน ๕ ข้อบท ได้แก่ ข้อบทที่ ๑ Scope ข้อบทที่ ๒ Definition ข้อบทที่ ๔ Access and Use ข้อบทที่ ๕ Number Portability และข้อบทที่ ๙ interconnection อย่างไรก็ตาม ข้อบทที่เหลืออยู่มีประเทศสมาชิกมีท่าทีเปลี่ยนแปลงในหลายเรื่อง อาทิ เรื่อง Number Portability และเรื่อง Right of way ที่ถูกหยิบยกในระดับ TNC แต่ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ โดยอาเซียนมีท่าทียืดหยุ่น แต่ AFPs ยังคงไม่ยอมรับ สำหรับการสรุปภาคผนวกทั้งหมดอาจจะต้องใช้เวลาการเจรจาอีกประมาณ ๒ รอบ

๘. การลงทุน

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน) รายงานผลการประชุมคณะทำงานด้านการลงทุน (WGI) ครั้งที่ ๒๕ ว่า การประชุมในภาพรวมยังไม่มีมติเห็นพ้องมากนัก เนื่องจากประเทศสมาชิกต่างยืนยันท่าทีเดิมในประเด็นคงค้างสำคัญ อาทิ นิยามการลงทุน องค์ประกอบ TRIMs Plus ภายใต้ข้อบทการห้ามรัฐกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนปฏิบัติ และเงื่อนไขการให้นักลงทุนได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลก่อนจึงจะฟ้องรัฐบาลได้ (prior consent) ภายใต้ข้อบทการระงับข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐ (ISDS) สำหรับการหารือเปิดเสรีด้านการลงทุน ไทยได้หารือสองฝ่ายกับ AFPs ๔ ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น และนิวซีแลนด์ โดย AFPs ยังคงเรียกร้องให้ไทยเปิดเสรีเพิ่มเติมเพื่อให้มีนัยสำคัญทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสาขาเกษตร การผลิตอาหารแปรรูป และผูกพัน MFN เพิ่มเติม ตลอดจนให้ตัดการสงวนการลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio investment) ออกจากรายการข้อสงวน (Reservation Lists: RLs) ในส่วนของการหารือร่างบทการลงทุนที่ประชุมมีข้อสรุปเพิ่มเติม ๑ ข้อบท ได้แก่ Most-Favoured Nation ทำให้จนถึงปัจจุบันสามารถสรุปได้แล้ว ๕ ข้อบท จากทั้งหมด ๓๕ ข้อบท ซึ่งมี ๘ ข้อบทที่เป็น cross cutting ที่จะมีการหารือในคณะทำงานร่วม เช่น BOP Safeguard ทั้งนี้ ทุกประเทศตกลงที่จะเน้นหารือร่างบทการลงทุนในช่วงครึ่งปีแรก โดยจะหารือข้อบทที่ใกล้จะได้ข้อสรุป ๒ ข้อบท ได้แก่ (๑) National Treatment (๒) Reservations และบททวนข้อบทที่ไม่ได้หารือกันมานานแล้ว ๔ ข้อบท ได้แก่ (๑) Treatment of Investment (๒) Subrogation (๓) Transfers และ (๔) Denial of Benefits นอกจากนี้ การประชุมครั้งนี้อาเซียนได้จัดทำ WGI Compromise Non-Paper

ซึ่งระบุประเด็นค้างค้ำและข้อเสนอให้แต่ละประเทศแสดงความยืดหยุ่นในร่างบทการลงทุนและได้ส่งให้ AFPs พิจารณาแล้ว

ผู้แทนมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ สอบถามเกี่ยวกับท่าทีของอาเซียน รวมถึงไทยในเรื่อง ISDS

ผู้แทน FTA Watch สอบถามถึงความสัมพันธ์การเจรจาเรื่องการลงทุนใน RCEP กับการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนในเดือนเมษายน และประเด็น ISDS ว่าครอบคลุมถึง portfolio และ pre-establishment หรือไม่

ผู้แทนสภาหอการค้า สอบถามเกี่ยวกับกลไกการดำเนินการตามกระบวนการ prior consent

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน) ชี้แจงว่า อาเซียนตกลงให้มีข้อบท ISDS แต่ยังมีท่าทีแตกต่างกันในเรื่อง prior consent โดยอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ต้องการให้มี prior consent แต่บางประเทศไม่ต้องการ หรือหากจะมีก็ไม่เกินกว่าที่เคยมีอยู่ในความตกลงอาเซียน-ญี่ปุ่นที่ให้อำนาจขบเขตเฉพาะบางเวทีที่จะใช้ฟ้องไม่ใช้ทุกกรณี ทั้งนี้ เนื่องจากอาเซียนยังไม่มีท่าทีร่วมกัน จึงเป็นประเด็นที่อาจยกขึ้นหรือในระดับรัฐมนตรีอาเซียนต่อไป ในส่วนประเทศคู่เจรจา (AFPs) ก็มีท่าทีแตกต่างกัน เช่น อินเดียเสนอให้มีกระบวนการภายในประเทศก่อนที่จะใช้อำนาจไต่สวนการระหว่างประเทศ ในขณะที่ เกาหลี ญี่ปุ่น และจีนที่เป็นนักลงทุนซึ่งไม่ต้องการให้มี prior consent ดังนั้น เรื่องนี้เป็นประเด็นหลักที่จะต้องหารือต่อไป

ผู้แทนกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการหารือภายในอาเซียน เห็นว่าอาจพิจารณาท่าทีประนีประนอมโดยใช้หลักต่างตอบแทน หากประเทศใดใช้ prior consent สมาชิกอื่นสามารถใช้ prior consent กับประเทศดังกล่าวได้

ประธาน ชี้แจงว่า การเจรจาในช่วงเดือนเมษายนเป็นการประชุมของรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ที่จะมีการหารือเพื่อพิจารณาท่าทีประเด็นต่างๆ ของอาเซียน ไม่ใช่การเจรจาระหว่างสมาชิก RCEP ๑๖ ประเด็น ในส่วนท่าทีของอาเซียนส่วนใหญ่และคู่เจรจาบางประเทศไม่ให้การคุ้มครอง portfolio ในส่วนประเด็น pre-establishment ต้องพิจารณาจากคำนิยาม ซึ่งในความตกลงทวิภาคีที่ผ่านมาจะมีคำนิยาม covered investment ซึ่งจะให้ความคุ้มครองเฉพาะ post-establishment เท่านั้น และขอให้ฝ่ายเลขาฯ ตรวจสอบช่วงเวลาที่จะอนุญาตให้ฟ้องร้องได้

๙. พาณิษย์อิเล็กทรอนิกส์

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน) รายงานผลการประชุมคณะทำงานด้านพาณิษย์อิเล็กทรอนิกส์ (WG-EC) ครั้งที่ ๑๙ ว่า ปัจจุบันสามารถสรุปข้อบทได้ ๙ ข้อบท จากข้อบทที่ให้รวมในบทพาณิษย์อิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ ๖๔ จากข้อบทที่สมาชิกเสนอทั้งหมด ๒๐ ข้อบท โดยข้อบทที่ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้จำนวน ๑๑ ข้อบท แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ (๑) มีจำนวน ๗ ข้อบท ซึ่งเป็นข้อบทที่ญี่ปุ่นเสนอจำนวน ๒ ข้อบท คือ ข้อบทที่ ๑๗ Cross-Border Transfer of Information by Electronic Means และข้อบทที่ ๑๕ Location of Computing Facilities ซึ่งญี่ปุ่นต้องการให้มีระดับการผูกพันที่สูงขึ้นเหมือนกัน ประเทศที่มีความอ่อนไหวสูง เช่น จีน อินเดีย เวียดนาม และอินโดนีเซียต้องการรักษาช่องว่างทางนโยบายเอาไว้ จึงทำให้การเจรจาไม่คืบหน้าและส่งผลกระทบต่อ ๕ ข้อบทที่สมาชิกต้องการกำหนดให้เป็นข้อสงวน และข้อยกเว้น ได้แก่ ข้อบทที่ ๑ คำนิยาม ข้อบทที่ ๓ ขอบเขต ข้อบทที่ ๕ ความสัมพันธ์กับบทอื่น ข้อบทที่ ๑๘ การไม่นำบทการระงับข้อพิพาทมาใช้กับบทพาณิษย์อิเล็กทรอนิกส์ และข้อบทที่ ๑๙ กลไกการหารือในประเด็นพาณิษย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยญี่ปุ่นนำการเจรจาในบทพาณิษย์อิเล็กทรอนิกส์ไปโยงกับบทการแข่งขันและบทการลงทุน อย่างไรก็ตาม จีนมีความอ่อนไหวในข้อบทที่ญี่ปุ่นเสนอและอาจเสนอให้มีการยกเว้นตนเองออกจากข้อบทดังกล่าว ซึ่งอินเดีย เวียดนามและอินโดนีเซียแสดงความสนใจในข้อเสนอดังกล่าวของจีนเช่นกัน กลุ่มที่ (๒) กลุ่มที่ผลักดันให้ถอนออกจากบทพาณิษย์อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย ๓ ข้อบท ได้แก่

ข้อบทที่ ๑๔ ความโปร่งใส ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับบทการเผยแพร่ข้อมูลในบททั่วไป ข้อบทที่ ๑๖ การไม่กำหนดให้ต้องเปิดเผยโค้ดของ Software (Disclosure of Source Code) และ ข้อบทที่ ๒๐ การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายบุคคลที่มีทักษะด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กลุ่ม (๓) ข้อบทที่ ๑๒ การยกเว้นการเก็บภาษีศุลกากรสำหรับการส่งผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสมาชิกตกลงที่จะยกขึ้นหารีระดับ TNC รอบถัดไป

ผู้แทน FTA Watch สอบถามเกี่ยวกับการเจรจาในส่วนของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน) แจ้งว่า สมาชิกสามารถสรุปข้อบทเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้แล้ว โดยมีสาระสำคัญ คือ ให้ประเทศภาคีนำมาใช้หรือคงไว้ซึ่งมาตรการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนอื่นโดยคำนึงถึงมาตรฐานและแนวทางระหว่างประเทศ

๑๐. ทรัพย์สินทางปัญญา

ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา รายงานผลการประชุมคณะทำงานด้านทรัพย์สินทางปัญญา (WG-IP) ครั้งที่ ๒๐ ว่า ที่ประชุมสามารถสรุปเพิ่มเติมได้ ๒ ข้อบท รวมเป็นสรุปได้ ๓๐ ข้อบท จากทั้งหมด ๘๖ ข้อบท โดยมีการหารือประเด็นค้างกว่า ๕๐ ข้อบท ได้แก่ ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า GI สิทธิบัตร การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม การคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการแสดงออกทางวัฒนธรรมดั้งเดิม การป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ความร่วมมือทางทรัพย์สินทางปัญญา และความโปร่งใส ทั้งนี้ มีทั้งประเด็นที่สมาชิกสามารถยอมรับในหลักการได้และประเด็นที่กฎหมายภายในของสมาชิกมีความแตกต่างกัน จึงยังคงต้องมีการเจรจาถ้อยคำหรือหาแนวทางในการสรุปข้อบทต่อไป โดยจะมีการประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการ (Informal Brainstorming Session on GIs) ระหว่างวันที่ ๘ - ๙ เมษายน ๒๕๖๒ ณ ประเทศสิงคโปร์ ก่อนที่จะมีการประชุมในช่วงการประชุม RCEP-TNC สมัยพิเศษ ครั้งที่ ๕ ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงเทพฯ

ผู้แทน FTA Watch สอบถามเกี่ยวกับข้อบทที่สามารถสรุปเพิ่มเติมระหว่างการประชุมคณะทำงานด้านทรัพย์สินทางปัญญา (WG-IP) ครั้งที่ ๒๐ และความคืบหน้าของการเจรจาเรื่องสิทธิบัตรยา และสิทธิบัตรพันธุ์พืช

ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ชี้แจงว่า ข้อบทที่สามารถสรุปเพิ่มเติม ๒ ข้อบท ได้แก่ สิทธิแต่เพียงผู้เดียวภายใต้เรื่องลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง งานที่ปรากฏอยู่แล้ว (Prior art) ในการพิจารณาความใหม่ภายใต้เรื่องสิทธิบัตร และการคุ้มครองข้อมูลที่ไม่เปิดเผย สำหรับเรื่องสิทธิบัตรที่เกี่ยวข้องกับยาถูกถอนออกจากการเจรจาตั้งแต่ปีที่แล้ว

ผู้แทนเครือข่ายเกษตรกรรวมทางเลือกประเทศไทย สอบถามเกี่ยวกับท่าทีไทยและสมาชิกอาเซียนในเรื่อง UPOV 1991

ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ชี้แจงว่า การบังคับให้สมาชิก RCEP เข้าร่วมความตกลง UPOV 1991 เป็นเรื่องที่สมาชิกอาเซียนและ AFPs บางประเทศคัดค้าน ทั้งนี้ ประเด็น UPOV 1991 ถูกจัดอยู่ในประเภทที่กำหนดว่าหากสมาชิกสนใจเข้าเป็นภาคีให้สามารถหาความร่วมมือจากประเทศสมาชิกอื่นได้ แต่ยังไม่มีการสรุปในประเด็นดังกล่าว

ผู้แทน FTA Watch สอบถามเกี่ยวกับสถานะของข้อเสนอของญี่ปุ่นและออสเตรเลียที่จะให้นำเนื้อหาของ UPOV 1991 มาบรรจุในความตกลง RCEP

ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ชี้แจงว่า ข้อเสนอดังกล่าวยังคงอยู่ระหว่างการเจรจา โดยที่สมาชิกอาเซียนและ AFPs บางประเทศคัดค้านประเด็นดังกล่าว

ผู้แทนมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ สอบถามเกี่ยวกับความร่วมมือทางทรัพย์สินทางปัญญา

ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ชี้แจงว่า ความร่วมมือทางทรัพย์สินทางปัญญาครอบคลุมการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร รวมถึงการสร้างความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา

ผู้แทนมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ สอบถามเกี่ยวกับกับสนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร (Patent Cooperation Treaty: PCT) ที่สามารถยื่นขอสิทธิบัตรไว้ในประเทศหนึ่ง และมีผลให้ประเทศอื่นให้สิทธิบัตรนั้นด้วย

ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ชี้แจงว่า ขณะนี้ ยังไม่มีการเจรจาเกี่ยวกับกับระบบ PCT สำหรับความร่วมมือทางทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศสมาชิก RCEP มีความร่วมมือทั้งในระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาคอาเซียนอยู่แล้ว

ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ แจ้งว่า ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยพิจารณาในการเจรจาประเด็น UPOV 1991 ซึ่งภาคเกษตรมีความกังวลอย่างมาก และขอสอบถามเกี่ยวกับสนธิสัญญาบูดาเปสต์ว่าด้วยการรับฝากเก็บจุลชีพ (Budapest Treaty) ที่เกี่ยวข้องกับจุลชีพ

ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ชี้แจงว่า ประเด็นการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้ความตกลง RCEP แบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ ๑ บังคับให้สมาชิกเป็นภาคี ประเภทที่ ๒ ผลักดันให้สมาชิกพยายามเข้าเป็นภาคี และประเภทที่ ๓ หากสมาชิกสนใจเข้าเป็นภาคีให้สามารถหาความร่วมมือจากประเทศสมาชิกอื่นได้ ทั้งนี้ UPOV 1991 และ Budapest ไม่ได้ถูกจัดให้อยู่ในประเทศที่ ๑ (บังคับให้สมาชิกเป็นภาคี) ในขณะที่ประเภทที่ ๒ และประเภทที่ ๓ ยังไม่มีข้อสรุป

ผู้แทนมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ สอบถามเกี่ยวกับการชดเชยระยะเวลาการคุ้มครองสิทธิบัตร (Patent term restoration) และการผูกขาดข้อมูลการทดสอบยา (Data exclusivity)

ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ชี้แจงว่า การชดเชยระยะเวลาการคุ้มครองสิทธิบัตร (Patent term restoration) และการผูกขาดข้อมูลการทดสอบยา (Data exclusivity) เป็นประเด็นที่สมาชิก RCEP ส่วนใหญ่มีท่าทีคัดค้าน และได้มีการตัดสินใจในระดับรัฐมนตรีให้ถอน ๒ เรื่องดังกล่าวออกจากการเจรจาเรียบร้อยแล้ว

ผู้แทนมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ สอบถามเกี่ยวกับการเชื่อมโยงการขึ้นทะเบียนยากับสิทธิบัตร (Patent Linkage)

ผู้แทนกรมทรัพย์สินทางปัญญา ชี้แจงว่า ภายใต้ความตกลง RCEP ไม่มีการเจรจาเรื่องดังกล่าว

ประธาน ชี้แจงว่า ในการเจรจาด้านทรัพย์สินทางปัญญามีประเด็นที่ไทยไม่เห็นด้วยซึ่งได้ถูกถอนออกจากการเจรจาไปแล้ว ๒ เรื่อง สำหรับประเด็นที่กำลังเสนออยู่ อาทิ UPOV 1991 อยู่ระหว่างหาทางออก โดยไม่ได้ถูกจัดอยู่ในประเภทที่บังคับ เป็นเพียงประเด็นสำหรับสมาชิกที่สนใจเท่านั้น สำหรับประเด็นอื่นๆ เป็นประเด็นที่ยังไม่ได้ข้อสรุป

๑๑. กฎหมายและสถาบัน

ผู้แทนกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย รายงานผลการประชุมคณะทำงานด้านกฎหมายและสถาบัน (WGLII) ครั้งที่ ๑๙ ว่า ได้มีการหารือใน ๔ บท ได้แก่ บท Initial Provisions and General Definitions บท Preamble บท General Provisions and Exceptions และบท Final Provisions โดยสามารถสรุปเพิ่มเติมได้ ๓ ข้อบทในบท General Provisions and Exception รวมเป็นสรุปได้ ๙ ข้อบท (จากทั้งหมด ๑๓ ข้อบท) โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

ขณะนี้ มีประเด็นที่มีความล่าช้า ๕ ประเด็น โดยมี ๒ ประเด็น ซึ่งอินเดียเป็นประเทศเดียวที่มีท่าทีแตกต่าง ได้แก่ ๑) ข้อยกเว้นทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และ ๒) ข้อบทเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับความตกลงอื่นๆ ส่วนอีก ๓ ประเด็น ได้แก่ ๑) มาตรการทางภาษี ซึ่งบางประเทศยังไม่ยอมรับ ในข้อบทเกี่ยวกับการเวนคืน และการโอน (transfer) โดยต้องการให้คณะทำงานด้านการลงทุนมีข้อสรุปในประเด็น

ดังกล่าวก่อน ๒) บทบัญญัติเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ที่ปรากฏในหลายบท คณะทำงานฯ ตกลงที่จะไม่ให้มีการซ้ำซ้อนของบทบัญญัติต่างๆ รวมถึงเรื่องวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการให้สิทธิพิเศษ (Special and Differential) ซึ่งมีปรากฏทั้งในอารัมภบทและบท Initial Provision แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์เนื่องจากบางประเทศต้องการคงไว้ทั้ง ๒ แห่ง โดยมีแนวทางในการยกร่างข้อบทวัตถุประสงค์ ๒ แนวทาง คือ อาเซียนใช้แนวทางของ AANZFTA เป็นหลัก และถ้อยคำตาม guiding principle ในขณะที่ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และเกาหลี เสนอข้อบทที่มาจากความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าเพื่อหุ้นส่วนการค้าภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Trans-Pacific Partnership: CPTPP) แต่อาเซียนยังไม่ยอมรับ และ ๓) กระบวนการรับสมาชิกใหม่ (Accession) ซึ่งอาเซียนยังไม่มีท่าทีร่วมกัน โดยอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และกัมพูชา ต้องการรักษาสีทิวของประเทศไทยที่ลงนามแล้วแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน โดย TNC ของอาเซียนเห็นชอบให้มีช่วงระยะเวลาที่จะยังไม่เปิดรับสมาชิกใหม่ ๓-๕ ปี (AFPs อาจยอมรับที่ ๒-๓ ปี) และหลักการให้ประเทศที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันสามารถเข้าร่วมเจรจา กับสมาชิกใหม่และออกความเห็นได้แต่ไม่มีสิทธิคัดค้าน ซึ่งจะต้องมีการหารือต่อไป

นอกจากนี้ มีการหารือประเด็นคำนิยามที่เป็น Cross-cutting ที่เกี่ยวข้องกับคณะทำงานต่างๆ เช่น คำว่า measure ซึ่งอาเซียนใช้คำนิยามจากบทการลงทุน แต่มีอินเดีย จีน และนิวซีแลนด์ ยังไม่ยอมรับท่าทีดังกล่าว และคำว่า existing ซึ่งประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ยอมรับให้หมายถึงวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้เป็นครั้งแรก ยกเว้นอินเดียและเวียดนามที่ยังไม่ยอมรับ ในส่วนของไทยยังไม่ได้แจ้งท่าที โดยคณะทำงานเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะมีคำนิยาม เนื่องจากหากไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนจะก่อให้เกิดปัญหาในการตีความ ดังนั้น ขอสอบถามความเห็นของคณะทำงานต่างๆ ซึ่งหากคณะทำงานไม่มีความเห็นก็จะขอใช้คำนิยามที่ให้หมายถึงวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้เป็นครั้งแรก ทั้งนี้ หากเห็นว่าคำนิยามไม่เข้ากับบริบทของข้อบทที่เกี่ยวข้องก็สามารถมีคำนิยามเฉพาะของบทดังกล่าวได้

ฝ่ายเลขาฯ (สำนักเจรจาการค้าบริการและการลงทุน) คณะทำงานด้านการลงทุนจะขอพิจารณาประเด็นนี้อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากมีการใช้คำดังกล่าว ๓-๔ แห่ง ซึ่งยังอยู่ระหว่างการหารือ

ผู้แทน FTA Watch สอบถามว่ามีบางประเทศนำข้อบทของ CPTPP ในเรื่อง right to regulate, regular coherent, anti-corruption เข้ามาบรรจุในความตกลง RCEP หรือไม่ เนื่องจากอาจจะมีปัญหาในการกำหนดนโยบายสาธารณะของสมาชิก

ผู้แทนกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ชี้แจงว่า เรื่อง right to regulate ซึ่งอยู่ในอารัมภบท ไม่ได้ถือเป็นพันธกรณีเพียงแต่จะทำให้การตีความความตกลงชัดเจนขึ้นเท่านั้น โดยจะกล่าวถึงการที่ประเทศสมาชิกมีสิทธิที่จะกำหนดมาตรการเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะและเป็นการให้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ในส่วนของเรื่อง anti-corruption มีข้อสรุปแล้ว ซึ่งเป็นเพียงพันธกรณีที่กำหนดได้แต่ละภาคีจะต้องดำเนินการตามความเหมาะสมในการปราบปรามและป้องกันการคอร์รัปชัน และเป็นประเด็นที่โต้แย้งกันไม่ต้องการเข้าสู่กระบวนการรับข้อพิพาท

ประธาน แจ้งว่า ขอให้ทุกคณะทำงานพิจารณาระบุประเด็นที่ไทยไม่สามารถยอมรับได้ เช่น การเข้าร่วมความตกลง UPOV และประเด็นที่ไทยยังไม่ยอมรับแต่สามารถยืดหยุ่นยอมรับได้ รวมถึงข้อเสนอเปิดตลาดที่ไทยอาจพิจารณาปรับปรุง อย่างไรก็ดี ในขณะนี้ขอให้ยืนยันท่าทีเดิม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือต่อรองในการเจรจาเพื่อแลกกับประเด็นที่ไทยไม่สามารถยอมรับได้เลย รวมถึงขอให้มีการอภิปรายแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน

.....

รายชื่อผู้เข้าร่วม

การประชุมติดตามความคืบหน้าการเจรจา RCEP

วันพุธที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องบรรณิตรีไชยากร ชั้น ๔ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

๑. นายธนรงค์ พูลพิพัฒน์
๒. นางสาวโชติมา เอี่ยมสวัสดิกุล
๓. นางสาวดวงพร สินธุรักษ์
๔. นายสุรินทร์ สุนทรสนาน
๕. นางสาวสุชยา พฤกษ์บำรุง
๖. นายธัญวิทย์ เลิศอเนกสิน
๗. นางสาวกัลยา ลีวงศ์เจริญ
๘. นางสาววรรณพร นามเสถียร
๙. นายนิวัฒน์ อภิชาติบุตร
๑๐. นางสาวเกณวรี วรพิพัฒน์
๑๑. นางสาวพาขวัญ ชื่นสุวรรณกุล
๑๒. นางสาวปัทมรินทร์ ดิศพงษ์สันต์
๑๓. นางสาวปวีณา นาถมพลอย
๑๔. นางสาวพธูภา จรรย์วัฒนากิจ
๑๕. นางสาวเพียงอ้อ พ่วงพี
๑๖. นายภัทรพล กมลศิลป์
๑๗. นางสาวนาถติ เครือรัตน์
๑๘. นายธวัชชัย กมลวรรณ
๑๙. นายภาณุเกียรติ์ ไชยบุตร
๒๐. นางสาวอารียา บุญล้ำ
๒๑. นางสาวกฤตชญ์พร วรตะริน
๒๒. นางสาวธัญสุดา เทพกุล

รองอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
 รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาการพาณิชย์
 ผู้อำนวยการสำนักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ
 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ
 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ
 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ
 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ
 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ
 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ
 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ
 นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ
 นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
 นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
 นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
 นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
 นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
 นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
 นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
 นักวิชาการพาณิชย์

กรมการค้าต่างประเทศ

๒๓. นางสาวกมลรัตน์ เหลืองสด

นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

๒๔. นางสาวธนิชพร บุญไทย

นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

๒๕. นายวรพล เจนสวัสดิชัย

นักการทูตชำนาญการ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

๒๖. นางสาววิริญญา ดินโนเวช

นักการทูตปฏิบัติการ

กรมอาเซียน

๒๗. นางสาววรรณ วรุตตะมะ

นักการทูตชำนาญการพิเศษ

๒๘. นายอภิภพ ภูลพิพัฒน์

นักการทูตปฏิบัติการ

กรมการจัดหางาน

๒๙. นางสาวสุนารี คงสถิตย์

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ

กรมศุลกากร

๓๐. นางสาวสุชนา ชินวงศ์

ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

๓๑. นางสาวบุศรินทร์ อินทสิทธิ์

นักวิชาการศุลกากรชำนาญการพิเศษ

๓๒. นางสาวรัตนพร ศุภโรจน์

นักวิชาการศุลกากรชำนาญการ

๓๓. นายกฤษณะ ไวยพัฒน์

นักวิชาการศุลกากรชำนาญการ

กรมบัญชีกลาง

๓๔. นางสาวคันสนีย์ ธารเรวดี

นักวิชาการคลังชำนาญการ

๓๕. นางสาวปวีณ์สุดา นิ่งนิก

นักวิชาการคลัง

กรมสรรพากร

๓๖. นายธงชัย ยางงาม

นิติกรชำนาญการพิเศษ

๓๗. นายสมรัฐ พันธุ์ไธ

นักวิชาการภาษีชำนาญการพิเศษ

๓๘. นายธัญรัช ธัญญะกิจ

นิติกรปฏิบัติการ

๓๙. นางสาวหทัยภัทร ชำนาญเมือง

นักวิชาการภาษีปฏิบัติการ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

๔๐. นางสาว ลิซ่า ดารณี บาสคาร์น

นักวิชาการส่งเสริมการลงทุนชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

๔๑. นายमाणพ พิเศษกุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๔๒. นางสาวอรชุนิภา อริสรกุลธร

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔๓. นายอัครพงศ์ แพทย์จรัส

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๔๔. นางสาวปภาภรณ์ ชุณหะวัณชัย

ผู้อำนวยการส่วนนโยบายเศรษฐกิจการเงินระหว่างประเทศ

๔๕. นางสาวอรศิริ รังรักษ์ศิริวรรณ

ผู้อำนวยการส่วนนโยบายเศรษฐกิจการคลังระหว่างประเทศ

๔๖. นางสาวศิริตลา แสงด้วง

เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ

๔๗. นายกมลพงศ์ วิศิษฐวานิชย์

เศรษฐกรชำนาญการ

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

๔๘. นายณฤทธิ์ ฤกษ์ม่วง

นักวิชาการมาตรฐานชำนาญการพิเศษ

๔๙. นางสาวอภิชญา แซ่ก๊วง

นักวิชาการมาตรฐานปฏิบัติการ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

๕๐. นายชาติ ชันศิริ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

๕๑. นางสาวสุริศา น้อยอินทร์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

๕๒. นายพฤทธิ์ เจริญกลกิจ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๕๓. นางสาวธนาพร ไหมทอง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

๕๔. นางสาวภัทราทิพย์ อยู่ฉัตร

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

๕๕. นายวศิน สีดอกบวบ

เจ้าหน้าที่บริหาร

๕๖. นางสาวหทัยรัตน์ วัฒนภูมิใหญ่

เจ้าหน้าที่บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

๕๗. นายปองภพ ทฤษฎีคุณ

หัวหน้ากลุ่มนโยบายและการเจรจาระหว่างประเทศ

๕๘. นางศิษฏาญญาญจน์ วงศ์ธนวัฒน์

ผู้ชำนาญงานอาวุโส

๕๙. นายอุดมเกียรติ สวัสดิ์พานิช

ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและกิจการระหว่างประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

๖๐. นางสาวสมจิตต์ สาสนรักกิจ

ผู้อำนวยการส่วนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ระหว่างประเทศ สำนักการต่างประเทศ

๖๑. นางสาวรำไพภาค ปิ่นสวย

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ ระดับกลาง

๖๒. นางสาวศุภัสรา ชัยพิพัฒน์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ ระดับต้น

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๖๓. นางสาวจเรช ลิ้มกิตติคุณสิน

นักการต่างประเทศ

๖๔. นายพิริยพงศ์ ศรีบุญลือ

นักการต่างประเทศ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๖๕. นางอรรธนิศา แจ่มใจธรรม

รองผู้อำนวยการฝ่ายต่างประเทศ

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

๖๖. นายธงชัย แสงศิริ

ผู้อำนวยการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

๖๗. นายปวิรรต กนิษฐะเสน

รองผู้อำนวยการ ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

๖๘. นางจิตตภา ประจวบเหมาะ

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

๖๙. นางสาววรรณไศรินทร์ อมาตยกุล

เศรษฐกร ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

๗๐. ดร. ศรีสลา ภาวภัยกุล

ที่ปรึกษาคณะกรรมการเจรจาความตกลงการค้า
ระหว่างประเทศ

๗๑. นายมิ่งพันธ์ ฉายาวิจิตรศิลป์

ที่ปรึกษาคณะกรรมการเจรจาความตกลงการค้า
ระหว่างประเทศ

๗๒. นายฉัตรชัย มงคลวิเศษไกววัล

รองประธานคณะกรรมการเจรจาความตกลงการค้า
ระหว่างประเทศ

๗๓. ดร. บัณฑิตศักดิ์ ปุสสะรังสี

กรรมการ คณะกรรมการเจรจาความตกลงการค้า
ระหว่างประเทศ

๗๔. นางสาวสุนีย์ วรรณางกูร

กรรมการ คณะกรรมการเจรจาความตกลงการค้า
ระหว่างประเทศ

๗๕. นายภูริสิทธิ์ แจ่มศิริพันธ์

ผู้จัดการฝ่ายส่งเสริมการค้าและการลงทุน

๗๖. นางสาวธัญญาพัชญ์ ชีอรันกุล

เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการค้าและการลงทุน

๗๗. นางสาวนพวรรณ ศรีประพันธ์

เจ้าหน้าที่นโยบายและแผนงาน สมาคมประกันชีวิตไทย

๗๘. นายปิยะราช บุญประเสริฐ

เจ้าหน้าที่บริหารโครงการ สมาคมอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ไทย

๗๙. นางสาวฐิติญา ตั้งบุญเดิม

สมาชิกสมาคมผู้ผลิตน้ำมันถั่วเหลืองและรำข้าว

๘๐. นายวินัย แทนประเสริฐ

สมาชิกสมาคมผู้ผลิตน้ำมันถั่วเหลืองและรำข้าว

๘๑. นายปรุฑม ดีทองอ่อน

เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป

๘๒. นายทศพล ศรีสังข์

เจ้าหน้าที่ชำนาญการ สมาคมประกันวินาศภัยไทย

๘๓. นายนิรุต มงคลศิริ

เจ้าหน้าที่สมาคมแพะเลี้ยงปลาไทย

๘๔. นายคมกฤษณ์ เสนารักษ์

เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการฯ สมาคมกุ้งไทย

๘๕. นางสาววิญญา สังข์โพธิ์

๘๖. นายไกรสินธุ์ วงศ์สุไร

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๘๗. ดร.ปิยะนุช มาลากุล ณ อยุธยา

๘๘. นายนันทจิตร ถาวรบุตร

๘๙. นางสาวนพวรรณ ฉลองพันธุ์รัตน์

๙๐. นางสาวสุนีย์ วรุดามกุล

๙๑. นางสาวพริ้งดา คงคาฉุยฉาย

๙๒. นายสมชาย มัยจิ้น

๙๓. นายมนัส อารีย์

๙๔. นายปริญญา เขตคาม

กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์

๙๕. นางสาวอรนุช บุญสกุลโสภิต

กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ฯ

๙๖. นางสาววรรณ ลิ้มตระกูล

กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศฯ

๙๗. นางภาวนา สุริยพลักษ์

กลุ่มอุตสาหกรรมอลูมิเนียม

๙๘. นางสาวมาลัย ชัยเจริญนากุล

กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม

๙๙. นางสาวชญานุช สุขจันทร์

สมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย

๑๐๐. นางนิชกมล อุมาริ

๑๐๑. นางสาวเจียรระโน พลสรรค์

๑๐๒. นางสาวอัญชนา ส่วนมนทิตระ

๑๐๓. นายณัชนัน จันทองปาน

๑๐๔. นายปริญญา นาคทอง

๑๐๕. นายชาติรี บุญญารัตยากุล

สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

๑๐๖. นายมนตรี ถาวร

เจ้าหน้าที่สมาคมฯ สมาคมกุ้งไทย

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ประธานคณะกรรมการเขตการค้าเสรี

กรรมการเขตการค้าเสรี

กรรมการเขตการค้าเสรี

กรรมการเขตการค้าเสรี

เจ้าหน้าที่อาวุโส ฝ่ายต่างประเทศ

ผู้จัดการกลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี

กรรมการกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ

กลุ่มชิ้นส่วนฯ

ผู้ประสานงาน กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์

รองประธานกลุ่มฯ

กรรมการกลุ่มเครื่องปรับอากาศ

ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายต่างประเทศ บริษัทไทยเม็ททอล

อลูมิเนียม จำกัด

กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม

ผู้จัดการสมาคมฯ

Assistant Manager

กลุ่มชิ้นส่วนยานยนต์

กลุ่มชิ้นส่วนยานยนต์

กลุ่มชิ้นส่วนยานยนต์

กลุ่มอุตสาหกรรมเหล็ก

ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การเกษตร

เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกประเทศไทย

๑๐๗. นายมงคล ดั่งเขียว

ผู้ประสานงานเครือข่ายฯ

๑๐๘. นางสาวณัฐนิชา จันทิพย์

เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกประเทศไทย

กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน (FTA Watch)

๑๐๙. นางสาวกรรณิการ์ กิจติเวชกุล

กลุ่มศึกษาข้อตกลงเขตการค้าเสรีภาคประชาชน
(FTA Watch)

มูลนิธิเข้าถึงเอดส์

๑๑๐. นายเฉลิมศักดิ์ กิตติตระกูล

เจ้าหน้าที่ประสานงานรณรงค์การเข้าถึงยา

หน่วยงานที่ไม่เข้าร่วม

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

สมาคมธนาคารไทย

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

คณะวิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ

ศูนย์วิชาการเฝ้าระวังและพัฒนาระบบยา

.....